

GUIA DE L'ESTUDIANT 2015-2016

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR
GRAU EN INFERMERIA

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR	2
CALENDARI ACADÈMIC	4
ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT	5
PLA D'ESTUDIS	8
ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE PRIMER CURS	11
Bases Teòriques de la Infermeria	12
Cultura, Societat i Salut	16
English for Health Sciences	20
Estructura i Funció del Cos Humà I	23
Psicologia i Cicle Vital	26
Bases per a la Investigació en Ciències de la Salut	31
Ètica i Legislació Professional	35
Pràcticum I	38
ASSIGNATURES OPTATIVES	42

PRESENTACIÓ

Fa 40 anys que la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic ? Universitat Central de Catalunya, va néixer amb el nom d'Escola d'Infermeria Osona, iniciant el seu viatge cap al desenvolupament del lideratge i de l'excel·lència acadèmica. El 1980 els estudis d'Infermeria passen a ser diplomatura universitària i el centre s'adscriu a la UAB. L'any 1987, l'Escola d'Infermeria Osona s'integra als Estudis Universitaris de Vic.

El maig de 1997, amb la Llei de Reconeixement de la Universitat de Vic pel Parlament de Catalunya, passa a denominar-se Escola Universitària de Ciències de la Salut i incorpora nous ensenyaments: Fisioteràpia (1997), Teràpia Ocupacional (1997), Nutrició Humana i Dietètica (1998) i Treball Social (2010). L'any 2011 l'Escola Universitària de Ciències de la Salut passa a ser la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar. Al llarg d'aquest anys s'inicia i es consolida la identitat de la nostra facultat amb el lideratge en dues ocasions de la Sra. Anna Bonafont, de la Dra. Montse Valls i els últims tres anys de la Dra. Marga Pla.

El 2015 volem seguir consolidant el lideratge i l'excel·lència acadèmica establint plans d'estudi innovadors que garanteixin el desenvolupament competencial dels professionals. El nostre objectiu és preparar la pròxima generació de líders infermeres, així com els líders de les disciplines que s'integren a la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar: des dels graus, als màsters i amb l'accés al Doctorat. Volem que el nostre alumnat esdevinguin els professionals del futur, competents per liderar i transformar l'atenció a la salut i les cures, alhora que donar resposta a la ràpida i complexa evolució de l'entorn sanitari a través de l'excel·lència acadèmica i de la pràctica clínica, de la innovació i la recerca, així com de les associacions establertes amb la comunitat i amb iniciatives internacionals.

Des de les aules, els tallers i laboratoris, fins a la capçalera del pacient i a la comunitat, ens volem distingir com una Facultat referent amb un model de formació singular i de qualitat, orientada a la recerca i a la innovació a nivell internacional, amb la finalitat de millorar la salut de la població, la qualitat de vida i eliminar les desigualtats en salut.

Com a exalumna de l'Escola d'Infermeria Osona és un privilegi contribuir a promoure el llegat del nostre patrimoni. El conveni signat entre la UVic i el Consorci Hospitalari de Vic (CHV) constitueix el marc idoni per tal de que els professors / investigadors liderin i vetllin per l'excel·lència a l'aula, a la simulació, al laboratori i a la pràctica clínica, i es generin sinergies que afavoreixin la recerca clínica i de resultats en salut, així com la innovació en un moment de canvi radical en l'atenció de la salut.

Mireia Subirana. RN, MsN, PhD, FEANS
Degana de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar
Universitat de Vic ? Universitat Central de Catalunya

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR

Estructura

La Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic és una estructura d'ordenació, organització, gestió i coordinació d'ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de l'àmbit de Ciències de la Salut i Ciències Socials i Jurídiques.

Actualment s'imparteixem les següents titulacions homologades:

- Grau en Infermeria
- Grau en Fisioteràpia
- Graua en Teràpia Ocupacional
- Grau en Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Treball Social

- Màster Universitari en Atenció i Cures Pal·liatives
- Doctorat en Cures Integrals i Serveis de Salut

Les unitats bàsiques de docència i recerca són les Departaments, que agrupen el professorat en funció d'àrees de coneixement, d'estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director/a de departament.

Els òrgans de govern unipersonals de la FCSB són: degana, vicedegana, cap d'estudis, coordinadors/es de titulació, directors/es de departament i responsables d'àrees funcionals.

Els òrgans col·legiats de govern de gestió, coordinació i participació de la FCSB són: Consell de Govern, Consell de Direcció i Claustre de Centre.

Departaments

La unitat bàsica de docència i de recerca de la Facultat és el Departament, que agrupa el professorat en funció d'àrees de coneixement, estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant del departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director de Departament.

Els departaments de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar són:

Departament de Ciències de la Salut

Director: Dr. Raimon Milà

Departament de Ciències Socials i del Benestar

Directora: Dra. Anna Ramon

Departament de Ciències Bàsiques i Metodològiques

Directora: Dra. Núria Obradors

Adjunt a la direcció dels departaments: Sr. Àngel Torres

Òrgans de govern

El Consell de Direcció és l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

Degana de la Facultat, que el presideix: Dra. Mireia Subirana

Vicedegana: Sra. Montserrat Faro

Cap d'Estudis: Dra. Tamara Gastelaars

Director del Departament de Ciències de la Salut: Dr. Raimon Milà

Directora del Departament de Ciències Socials i del Benestar: Dra. Anna Ramon

Directora del Departament de Ciències Bàsiques i Metodològiques: Dra. Núria Obradors

Adjunt a la direcció dels departaments: Sr. Àngel Torres

Coordinadora de la titulació d'Infermeria: Sra. Núria Gorchs

Coordinador de la titulació de Fisioteràpia: Sr. Carles Parés

Coordinadora de la titulació de Teràpia Ocupacional: Sra. Laura Vidaña

Coordinadora de la titulació de Nutrició Humana i Dietètica: Dra. Cristina Vaqué

Coordinador de la titulació de Treball Social: Sra. Sílvia Madrid Alejos

Delegat per a la Recerca: Dr. Raimon Milà

Delegat del Programa de Doctorat: Dr. Joan Carles Casas

Coordinador de Formació Continuada: Sr. Jordi Naudó

Coordinadores de Pràctiques: Sra. Olga Isern i Sra. Cristina Font

Coordinadora de Relacions Internacionals i Mobilitat: Sra. Montse Romero

CALENDARI ACADÈMIC

Calendari del centre:

Docència:

1r semestre: del 14 de setembre de 2015 al 23 de desembre de 2015.

2n semestre: de l'1 de febrer del 2016 al 27 de maig del 2016.

Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes.

Vacances de Nadal: Del 24 de desembre de 2015 al 10 de gener de 2016, inclosos. Vacances de Setmana Santa: Del 19 de març al 28 de març de 2016, inclosos.

Dies festius:

Dilluns 12 d'octubre de 2015 - El Pilar

Dilluns 7 de desembre de 2015 ? Pont de la Immaculada

Dimarts 8 de desembre de 2015 ? La Immaculada

Dissabte 23 d'abril de 2016 ? Festa Major UVic

Diumenge 1 de maig de 2016 ? Festa del Treball

Dilluns 16 de maig de 2016 ? Segona Pascua (Festiu pendent d'aprovació)

Divendres 24 de juny de 2016 ? Sant Joan

Dilluns 4 de juliol de 2016 ? Pont de la Festa Major

Dimarts 5 de juliol de 2016 ? Festa Major de Vic

Diumenge 11 de setembre de 2016 ? Diada Nacional de Catalunya

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals, autonòmiques i estatals

ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc. que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un fisioterapeuta, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar un treballador social.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

- Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.
- Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.
- Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana la creació d'eines de planificació per a l'alumnat per tal que pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball és el document que ha de reflectir la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que planifica temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que serveix de guia per planificar els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concretaran i planificaran els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball s'ha de centrar bàsicament en el treball de l'estudiant i ha d'orientar-lo perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot organitzar-se seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent?

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

- **Avaluació de procés:** Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc. L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.
- **Avaluació de resultats:** Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats d'avaluació.

La convocatòria oficial contempla dos períodes diferenciats d'avaluació. En primer lloc el període ordinari, que es realitza de forma integrada al procés formatiu i dins el període lectiu. A més, s'estableix un segon període d'avaluació complementària en el qual l'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques,

activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del primer període. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

En cap cas es podrà fer us d'aquest segon període d'avaluació complementari/ recuperació en la convocatòria extraordinària, ni en les assignatures de Treball de Fi de Grau, ni en les Pràctiques Externes.

Els estudiants que puguin optar al segon període de recuperació seran qualificats amb un ?pendent d'avaluació? en espera dels resultats del segon període d'avaluació complementària. Els alumnes ?suspens? o ?no presentat? no tindran accés al segon període d'avaluació complementària.

Els estudiants que no superin l'avaluació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica (FB)	60
Obligatòria (OB)	81
Optativa (OP)	9
Treball de Fi de Grau (TFG)	9
Pràctiques Externes (PE)	81
Total	240

* Cada curs està organitzat en dos semestres de 30 crèdits cadascun d'ells. La distribució de les assignatures per semestre pot variar segons els cursos acadèmics.

PRIMER CURS	Crèdits	Tipus
Bases Teòriques de la Infermeria	6,0	OB
Cultura, Societat i Salut	6,0	FB
English for Health Sciences	6,0	FB
Estructura i Funció del Cos Humà I	6,0	FB
Psicologia i Cicle Vital	6,0	FB
Bases per a la Investigació en Ciències de la Salut	6,0	FB
Estructura i Funció del Cos Humà II	6,0	FB
Ètica i Legislació Professional	6,0	OB
Pràcticum I	6,0	PE
Salut Pública	6,0	OB

SEGON CURS

	Crèdits	Tipus
Atenció Infermera a la Família i a la Comunitat	6,0	OB
Bases Metodològiques de la Infermeria	3,0	OB
Bases Nutricionals i Dietètica	6,0	FB
Comunicació Terapèutica	6,0	FB
Cures d'Infermeria en Alteracions de la Salut I	6,0	OB
Farmacologia	6,0	FB
Fisiopatologia	6,0	FB
Metodologia Científica en Ciències de la Infermeria I	3,0	OB
Pràcticum II	9,0	PE
Pràcticum III	9,0	PE

TERCER CURS

	Crèdits	Tipus
Cures a Malalts Crítics	3,0	OB
Cures al Final de la Vida	3,0	OB
Cures d'Infermeria a Dones en la Maternitat i en la Salut Reproductiva	3,0	OB
Cures d'Infermeria a Infants i Adolescents	3,0	OB
Cures d'Infermeria en Alteracions de la Salut II	6,0	OB
Cures d'Infermeria en la Vellesa	3,0	OB
Cures d'Infermeria en Salut Mental	3,0	OB
Educació per a la Salut	6,0	OB
Metodologia Científica en Ciències de la Infermeria II	3,0	OB
Metodologies d'Intervenció Orientades a la Comunitat	3,0	OB
Pràcticum IV	12,0	PE
Pràcticum V	12,0	PE

QUART CURS

	Crèdits	Tipus
Atenció Integrada	3,0	OB
Gestió, Qualitat i Lideratge en els Serveis d'Infermeria	6,0	OB
Pràcticum VI	15,0	PE
Pràcticum VII	18,0	PE
Treball de Fi de Grau	9,0	TFG
Optatives	9,0	OP

OPTATIVES - SENSE ITINERARI

	Crèdits
Teràpies Complementàries	3,0
Seguretat del Pacient	3,0
Atenció Immediata Urgent	3,0
Simulació Clínica	3,0
Mediació i Resolució de Conflictes	3,0
Tècniques de Comunicació	3,0
E-Salut	3,0
Aplicació de Programes Comunitaris	3,0
Bioètica	3,0
Sexualitat i Cronicitat	3,0
Atenció a Persones amb Demències	3,0
Estratègies d'Intervenció en Situacions de Dolor Crònic	3,0
Atenció en Situacions de Cronicitat	3,0
Addiccions i Toxicomanies	3,0
Acompanyament i Enfocament Biogràfic	3,0

ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE PRIMER CURS

Bases Teòriques de la Infermeria

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Eva M. Rovira Palau
- M. Cinta Sadurní Bassols

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria Bases de la Infermeria i es correspon amb la iniciació en la formació específica de la professió d'infermeria.

A Bases teòriques de la infermeria es pretén que l'estudiant sigui capaç de:

- Identificar la relació entre els diferents moments històrics i les cures informals i les cures portades a terme per infermeres.
- Associar les concepcions de models d'infermeria rellevants i la incidència que això té en la manera de tenir cura.
- Definir, des de la perspectiva del model de V. Henderson, la informació que és indispensable per la infermera a l'hora d'identificar la situació de salut de la persona.

Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Competències bàsiques

- CB3 Reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de l'índole social, científica o ètica.

Competències genèriques

- G1 Demostrar compromís amb la professió, amb els seus valors i amb la millora de la pràctica i buscar l'excel·lència en l'atenció a les persones, les famílies i la comunitat.

Competències transversals

- T1 Actuar amb esperit i reflexió crítica davant el coneixement, en totes les seves dimensions mostrant inquietud intel·lectual, cultural i científica i amb compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.

Competències específiques

- E3 Aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria.

Resultats d'aprenentatge

- RA49 Reconeix l'evolució del concepte salut-malaltia i del tenir cura al llarg de la història.
- RA50 Descriu els conceptes bàsics que configuren la disciplina de la infermeria així com els models teòrics més rellevants.
- RA57 Recopila i interpreta dades i informació sobre les que fonamentar les seves conclusions incloent, quan sigui precís i pertinent, les reflexions sobre assumptes de l'índole social, científica o ètica en l'àmbit de la infermeria.

CONTINGUTS:

Tema I. Evolució de l'activitat de la cura a través dels temps.

1. Tenir cura en la Prehistòria. Cures lligades a la supervivència.
2. Civilitzacions antigues:
  - 2.1. Orient mitjà Egipte, Babilònia i Palestina.
  - 2.2. L'Extrem Orient: Índia i Xina.
  - 2.3. El món mediterrani: Grècia i Roma.
3. La infermeria en l'Edat Mitjana.
  - 3.1. Activitats sanadores.
  - 3.2. Hospitals monàstics.
  - 3.3. Hospitals seglars.
  - 3.4. Etapa musulmana de la península ibèrica (VIII).
  - 3.5. Ordes militars d'infermeria.
  - 3.6. Ordres mendicants.
  - 3.7. Ordres seglars: beguinatge.
4. La infermeria en l'Edat Moderna.
  - 4.1. La lactància
  - 4.2. Repercussions de la reforma protestant per a la infermeria
  - 4.3. Repercussions del Concili de Trento per a la infermeria.
  - 4.2. Les primeres reformes en infermeria.
5. La professionalització de la infermeria. Florence Nightingale.
6. La infermeria en l'Edat Contemporània.
  - 6.1. Associacions d'infermeria: Consell Internacional d'Infermeres i Col·legis Professionals a Espanya.

6.2. Infermeria a l'Estat Espanyol:

6.2.1 Escoles.

6.2.2 Evolució de les titulacions vinculades al tenir cura: dels practicants, infermeres i matrones a la unificació dels estudis (ATS). Estudis universitaris d'infermeria.

7. La infermeria avui.

Tema II. La disciplina infermera, evolució i desenvolupament.

1. Corrents de pensament.
2. Escoles vinculades amb els corrents de pensament.
3. Models de cures d'infermeria representatius de cada escola.

Tema III. El model de cures d'infermeria de Virginia Henderson.

1. Definició dels conceptes persona, salut, entorn i cures d'infermeria i la seva interacció.
2. Necessitats fonamentals: Bases, factors que afavoreixen la independència de la persona, manifestacions d'independència i interacció entre les diferents necessitats.

AVALUACIÓ:

Hi haurà una única convocatòria oficial que contempla dos períodes diferents d'avaluació:

- Període ordinari que està integrat en el procés formatiu i dins el període lectiu.
- Període d'avaluació complementari o de recuperació. En aquest segon període l'avaluació no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i no hi podran entrar aquelles activitats que s'hagin definit com activitats no recuperables.

Període d'avaluació ordinari:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Treball d'aprofundiment en un tema d'història d'infermeria (10% de la nota final de l'assignatura).
- Registre de seguiment sobre la lectura i anàlisi d'articles d'història d'infermeria (15% de la nota final de l'assignatura).
- Registre de seguiment sobre activitats vinculades amb el model de V. Henderson (10% de la nota final de l'assignatura).

Proves d'avaluació:

- Tema I: Història d'infermeria (25% de la nota final de l'assignatura).
- Tema II. La disciplina infermera, evolució i desenvolupament i Tema III. El model de cures d'infermeria de V. Henderson (40% de la nota final de l'assignatura).
- La nota final de l'assignatura serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan el registre de seguiment sobre la lectura i anàlisi d'articles d'història d'infermeria i les proves d'avaluació estiguin aprovats.

Període d'avaluació complementari o de recuperació:

L'estudiant que no superi el treball i/o alguna de les proves escrites, podrà recuperar-los en aquest període, sempre que el total de parts no aprovades de l'assignatura no suposi el 50% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

- Baly, M. (1993). *Florence Nightingale à través ses écrits*. Montréal: Editions de Renouveau Pédagogique, ERPI. Baly, M. (1993).
- Domínguez Alcón, C. (1981). *La enfermería a Catalunya*. Barcelona: Rol.
- Donahue, M.P. (1999). *Historia de la enfermería*. Madrid: Elsevier.
- Henderson, V. (1971). *Principios básicos de los cuidados de enfermería*. Ginebra: Consejo Internacional de Enfermeras.
- Henderson, V. (1994). *La naturaleza de la enfermería. Una definición y sus repercusiones en la práctica, la investigación*. Madrid: McGraw-Hill.
- Hernández Conesa, J. (1995). *Historia de la enfermería*. Madrid: Interamericana/ McGraw-Hill.
- Kérouac, S. (1996). *El pensamiento enfermero*. Barcelona: Masson.
- Kershaw, B. i Salvatge, J. (1989). *Modelos de Enfermería*. Barcelona: Rol.
- Kozier, B., Erb, G i Olivieri, R. (1999). *Fundamentos de enfermería. Conceptos, procesos y práctica*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.
- Marriner, A. i Raile, M. (2011). *Modelos y teorías en enfermería*. 7a. edició. Barcelona: Elsevier Mosby.
- Nightingale, F. (1990). *Notas sobre enfermería. Qué es y qué no es*. Barcelona: Salvat.
- Riehl-Sisca, J. (1992). *Modelos conceptuales de enfermería*. Barcelona: Doyma.
- Riopelle, L., Grondin, L. i Phaneuf, M. (1993). *Cuidados de enfermería: un modelo centrado en las necesidades de la persona*. Madrid: Interamericana-McGraw_Hill.
- Siles, J. (1999). *Historia de la enfermería*. Alicante: Aguaclara.
- Weslwy Ruby, L. (1997). *Teorías y modelos de enfermería*. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana.

Cultura, Societat i Salut

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna M. Rovira Sadurní
- Serena Brigidi

OBJECTIUS:

L'assignatura té com a objectiu donar a conèixer l'ésser humà en l'àmbit de la salut, la malaltia i l'atenció. L'antropologia de la medicina i el concepte de cultura relaciona les creences, valors, símbols i estils de vida d'un grup, i la transmissió de pràctiques curatives de generació en generació.

Un aspecte bàsic de l'ensenyament és capacitar a la reflexió dels sistemes d'organització social, de grups, famílies, comunitats i sistemes de cura de les diferents realitats socioculturals.

L'objectiu del curs és analitzar els continguts teòrics i/o metodològics que l'antropologia de la salut ha desenvolupat en l'estudi sociocultural dels processos de salut/ malaltia/atenció, per tal que apropi l'alumne a la comprensió i el desenvolupament en l'adquisició d'eines i competències que donin resposta a les necessitats plantejades en el context social i pluricultural.

RESULTATS D'APRENTATGE:

---

1. Comprèn i valora la interacció dels aspectes socioculturals en el manteniment de la salut o en l'aparició de la malaltia, així com els factors socials, grupals i familiars d'un entorn cultural en societats diverses.
2. Descriu, interpreta i relaciona les diferents formes de representació del procés salut malaltia en un context multicultural.
3. Identifica, analitza i relaciona les variables socials i culturals dels determinants de salut. Comunica a tot tipus d'audiències (especialitzades o no) en la llengua pròpia i / o en anglès, de manera clara i precisa, coneixements, metodologia, idees, problemes i solucions en l'àmbit de les ciències de la salut.
4. Analitza coneixements propis de l'àmbit cultural i els seus contextualització en entorns nacionals i internacionals.
5. Mostra actituds de respecte cap a la diversitat lingüística, social i cultural.

COMPETÈNCIES

Generals

- Atendre les necessitats de salut de la població i els reptes del propi col·lectiu professional mitjançant actituds innovadores i dinàmiques
- Demostrar compromís amb la professió, amb els seus valors i amb la millora de la pràctica i buscar l'excel·lència en l'atenció a les persones, les famílies i la comunitat.
- Interactuar amb altres persones amb empatia i demostrar habilitats en les relacions interpersonals.

Específiques

- Dissenyar sistemes de cures de salut orientats als resultats i dirigits a persones, famílies o grups. Evaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes a partir del diàleg amb les persones ateses i amb el seu entorn significatiu, de la utilització d'instruments adequats i de la pràctica reflexiva.
- Interactuar amb les persones ateses en cada etapa del cicle vital, en funció del gènere, grup o comunitat i dins del seu context social i multicultural, tot respectant-ne les opinions, creences, valors i intimitat i respectant la confidencialitat i el secret professional.

Bàsiques

- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.
- Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb compromís amb els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i en la inclusió social.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.

CONTINGUTS:

UNITAT TEMÀTICA 1: CULTURA I SOCIETAT

1.1. ESCENARIS ACTUALS I FUTURS EN LA NOSTRA SOCIETAT.

- ? L'antropologia en el marc de la societat, la(s) cultura(s) i les ciències de la salut .
- ? Conceptes de cultura, aculturació, etnocentrisme, etc. y perspectiva Emic-Etic-Alteritat
- ? Conceptes de grup, de família (parentiu), d'estructura social i status.
- ? La construcció cultural de la marginació: imatges culturals, estereotips, prejudicis i estigmes.
- ? Eines, tècniques i mètodes de l'antropologia aplicada a la salut.

UNITAT TEMÀTICA 2: EL PROCÉS SALUT - MALATIA- ATENCIÓ. MODELS MÈDICS I TERPÈUTICS

2.1. LA CONSTRUCCIÓ I LA DIMENSIÓ SOCIOCULTURAL DEL PATIMENT.

- ? Malaltia i la seva interpretació. Els processos i els dispositius de cura i cuidatge com a processos culturals.
- ? Factors que influeixen en els processos de salut/ malaltia/ i atenció/
- ? Els estudis i coneixements de sistemes culturals: creences, valors i normes socials, de la salut i malaltia
- ? Els cossos. Etnoanatomia. Itineraris corporals. Anàlisis de casos.

UNITAT TEMÀTICA 3. ETNOMEDICINA

TEMA 3.1.: EL SISTEMA MÈDIC OCCIDENTAL.

- ? Concepte de sistema mèdic i sistema terapèutic.
- ? Anàlisi del sistema mèdic occidental. Model explicatiu i actuació professional.
- ? Crítica al model biomèdic; limitacions, carències i alternatives.

TEMA 3.1.: ELS SISTEMES MÈDICS COM A SISTEMES CULTURALS.

- ? Definicions. Aspectes característics. Rol social de la malaltia.
- ? Síndromes delimitats culturalment (Culture Bound Syndrome).
- ? Xamanisme. Anàlisis de casos

? Exemples etnogràfics de diversos sistemes mèdics i terapèutics.

UNITAT TEMÀTICA 4.: MIGRACIÓ I SALUD, PULARISME MÈDIC I DIVERSITAT CULTURAL

TEMA 4.1.: MIGRACIÓ I SALUT.

? Anàlisi dels principals problemes de salut.

? Atenció d'infermeria envers la diversitat cultural: principals àmbits a considerar. Noves demandes de salut en una societat multicultural.

? Infermeria transcultural. Importància de la cultura a les cures d'infermeria.

? La competència cultural.

UNITAT TEMÀTICA 5.: SALUT, GÈNERE, DESIGUALTAT SOCIAL

TEMA 5.1.: GÈNERE I SALUT. LES DESIGUALTATS SOCIALS.

? Gènere, desigualtat, pobresa i salut.

? Processos i ideologies d'exclusió social.

? Actituds socials i polítiques.

? La malaltia com a instrument de control social.

AVALUACIÓ:

Consta de tres activitats:

1.- Grup tancant de reflexió cooperativa: 10% de la nota final. Activitat no recuperable.

2.- Participació a l'aula i lectura crítica de material científic, gris i visual: 30% nota final. Activitat recuperable.

3.- Recerca, anàlisi i presentació de material visual i web 2.0 en referència a un tema específic de gènere i salut escollit. 60% de la nota final. Activitat recuperable.

BIBLIOGRAFIA:

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Allué M. (2005). *Perder la Piel*. Barcelona: Seix Barral-Planeta

Brigidi, S. y Comelles J. (2014). *Locuras, culturas e historia*. Tarragona: Publicacions URV. CAP. 9 Y 11. <http://llibres.urv.cat/index.php/purv/catalog/book/133>

Menéndez, E. (2002). *La parte negada de la cultura. Relativismo, diferencias y racismo*. Barcelona: Bellaterra. CAP 1. (párrafo 1.)

Menéndez, E. (1985). *El modelo medico dominante y las limitaciones y posibilidades de los modelos antropológicos*. En *Desarrollo Económico. Revista de ciencias sociales* Vol. 24, (96), pp. 593-604.

Sontag, S. (1980). *La enfermedad y sus metáforas* Munich: Editores.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Abu-Lughod, L. (1986). *Veiled Sentiments*. Berkeley: University of California Press

Abu-Lughod, L. y Lutz, C. (1990). *Language and the politics of emotion*. Cambridge: Cambridge University Press

Ackernecht, E. (1984). *Medicina y Antropología Social*. Madrid: Akal Universitaria

Aguirre, B. (1986). *Antropología médica*. Barcelona: Centro de Investigacions

Allué, M. (2013). *El paciente inquieto*. Barcelona: Bellaterra

Auge, M. y Colleyn J. (2005). *Que es la antropología*. Barcelona: Paidós Ibérica

Barrera Tyszka, A. (2006). *La enfermedad*. Barcelona: Anagrama

Brigidi, S et al. (2007). *Inequalities and health: analysis of a model for the management of Latin American users of an emergency department*. En *Journal of Preventive Medicine & Hygiene*, Vol 49 (1), March pp. 6-12

Brigidi, S. (2010). *Mujeres al borde de un Ataque de Nervios: Corazón Blando, Emociones y Auto Cuidado Familiar*, en Esteban, M.L., Comelles, J.M., Díez Mintegui, C. (eds.) *Antropología, género, atención y salud*. Barcelona: Bellaterra

- Castaneda, C.(1991). Las enseñanzas de Don Juan. México: Fondo de Cultura Económica
- Comelles, J. (1984). Antropologia i salut. Barcelona: Fund. Caixa de Pensions
- Comelles, J. y Martínez-Hernández, A. (1993). Enfermedad, Cultura y Sociedad. Un ensayo sobre las relaciones entre la Antropología Social y la Medicina. Madrid: Eudema.
- Comelles, J., Martorell, M. y Bernal, M. (2008). Enfermería y Antropología. Padeceres, cuidadores y cuidados. Barcelona: Icaria Editorial
- Contreras, I. (1995). Alimentación y cultura. Necesidades, gustos y costumbres. Barcelona: Universidad de Barcelona
- Esteban, M, (eds). (2007). Introducción a la antropología de la salud. Aplicaciones teóricas y prácticas. Bilbao: OSALDE-OP.
- Esteban, M, Comelles, J. y Díez Mintegui, C. (eds.) (2010). Antropología, género, atención y salud Barcelona: Bellaterra
- Foucault, M. (1966). El nacimiento de la clínica. Una arqueología de la mirada médica. Argentina: Siglo veintiuno editores.
- Foucault, M. (1998). Storia della follia nell'età classica. Milán: Rizzoli.
- Foucault, M. (2005). El poder psiquiátrico. Madrid: Akal.
- Furst, P. (1980). Alucinógenos y cultura. México: Fondo de cultura económica.
- Galvez, A (2002). La medicina bajo sospecha. Granada. Fundación Index
- González E, Comelles J, (eds.) (2000). Psiquiatría Transcultural. Madrid: Asociación Española de Neuropsiquiatría.
- Granero, X., Maillart, I. (1984). Antropología y salud. Barcelona: Fundació La Caixa de Pensions.
- Guasch, O. (2002). Observación participante. Madrid: Centro de investigaciones sociológicas.
- Guillemot, A.y Laxenaire, M. (1994). Anorexia nerviosa y bulimia. El peso de la cultura. Barcelona: Masson.
- Kaplan Marcusan, A. y López Gay, A. (2010). Mapa de la mutilación genital femenina en España. Barcelona: Universidad Autónoma de Barcelona.
- Le Breton, D. (1999). Antropología del dolor. Barcelona: Seix Barral
- Menéndez, E . (1990). Morir de alcohol. Saber y hegemonía médica. D.F.: Alianza Editorial Mexicana
- Menéndez, E . y Di Pardo, R. (1996) De algunos alcoholismos y algunos saberes. Atención primaria y proceso de alcoholización, D.F. : Ciesas
- Menéndez, E. (1978). El modelo médico y la salud de los trabajadores, en Basaglia F. y otros (eds.), La salud de los trabajadores. Aportes para una política de la salud. pp.11-53. México: Nueva Imagen.
- Menéndez, E. (1988). Aportes metodológicos y bibliográficos para la investigación del proceso de alcoholización en américa latina, D.F. : Ciesas.
- Menéndez, Ed. (1994). La enfermedad y la curación ¿Qué es la medicina tradicional?. En Alteridades 4 (7). Monreal, P. (1996). Antropología y pobreza urbana. Madrid: Los libros de la Catarata.
- Perdiguero, E. y Castejón, R. (Eds.). (2003). La constitución del sistema sanitario en España. Trabajo Social y Salud Vol.43 pp. 71-83
- Perdiguero, E. y Comelles J (eds) (2000). Medicina y Cultura. Estudios entre la antropología y la medicina. Barcelona: Bellaterra. CAP. 4 y 6.
- Riera, I. (2002). Emigrantes y Refugiados El derecho Universal de la Ciudadanía Barcelona: Plaza & Janés Editores
- Rubel, A. O'neil, C. y Collado, R. (1989). Susto, una enfermedad folk. Mexico: Fondo de Cultura Económica

Títol URL

Institut català d'antropologia <http://www.antropologia.cat/>
 TV antropología <http://www.livestream.com/tvantropologia>

English for Health Sciences

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Anglès

PROFESSORAT

- Gry Anne Edwards
- Josefina Guix Soldevila
- M. Carme Crivillés Grau
- Tanya Stacey Sarakinis

OBJECTIUS:

Anglès per a Ciències de la Salut és una assignatura instrumental que permet als alumnes desenvolupar les habilitats de producció i comprensió de textos orals i escrits en llengua anglesa dins d'un context d'infermeria.

Els objectius específics són:

- ? Promoure l'autonomia de l'alumne per llegir, escriure i entendre textos especialitzats en Infermeria i ciències de la salut.
- ? Desenvolupar estratègies de comprensió lectora de textos.
- ? Desenvolupar estratègies d'expressió escrita de textos.
- ? Comprendre i desenvolupar presentacions orals acadèmiques.
- ? Conèixer i utilitzar les estructures gramaticals, vocabulari i expressions del camp semàntic d'infermeria i de les ciències de la salut.

Per tal d'assolir aquest objectius es revisen estructures gramaticals, es treballa les habilitats de comunicació escrita i oral i es tracta el vocabulari específic d'Infermeria i de ciències de la salut.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Duu a terme una presentació oral o role-playing amb bona presentació i fluïdesa a part de correcció gramatical sobre aspectes de la professió havent buscat i organitzat la informació correctament.

Explica i argumenta una opinió oralment o per escrit.

Reconeix i utilitza el vocabulari en les estructures gramaticals vinculades a la professió, l'entorn de treball, el pacient, el seu diagnòstic i tractament.

S'expressa per escrit sobre temes relacionats amb la professió, amb el lèxic, les estructures i el registre adequats.

Utilitza els continguts d'un text científic o un article periodístic sobre temes de salut.

COMPETÈNCIES

Específiques

- Interactuar amb les persones ateses en cada etapa del cicle vital, en funció del gènere, grup o comunitat i dins del seu context social i multicultural, tot respectant-ne les opinions, creences, valors i intimitat i respectant la confidencialitat i el secret professional.

Bàsiques

- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.

CONTINGUTS:

Language:

1. Pronunciation and Stress Guidelines.
2. Using Dictionaries
3. Language in Use Review: Tenses, Relative Clauses, Reported Speech, Passive and Active Voice, Conditional Structures and Linking Words.
4. Vocabulary: Technical Health Words. Lay Terms. Abbreviations and Acronyms.
5. Charts and Written Documentation: Admission Forms, Record of Care, Patient's Notes, Care Plans Referral Forms, Prescriptions, etc.
6. Interdepartamental Communication: Letter and e-mail writing

Topics:

1. Working as Part of a Health Care Team. Staff, Wards and Departments, NHS.
2. Admissions. Triage Assessment . Triage Nurse.
3. Admissions by Referral. Getting a Patient's Informed Consent.
4. Outpatients. Appointments.
5. Obstetrics. Pregnancy and Labour.
6. Neurology. Glasgow Coma Scale.
7. Coronary. Blood Circulation. Heart Failure,
8. Surgery. Preparing the patient for the Surgery. Post-operative Complications.

AVALUACIÓ:

PROVES AVALUATIVES

- Nursing In-Course Exam1. 20% de la nota final de l'assignatura. RECUPERABLE.
- Nursing In-Course Exam 2. 20 % de la nota final de l'assignatura. RECUPERABLE.
- Speaking Exam. 10% de la nota final de l'assignatura. RECUPERABLE.

AVALUACIÓ CONTINUADA

Nursing though Content. 10 %. RECUPERABLE

Listening Exam. 10%. NO RECUPERABLE

Nursing Project Presentation. 20 % NO RECUPERABLE

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

? Grice, T; Greenan, J. (2012) Nursing 2. Oxford English for Careers. Student's Book. Oxford: Oxford University Press.

? Mann, M. Steve Taylore-Knowles, S. (2008) Destination B 1. Student's Book with Key. MacMillan.

? Milner, M. (2006). English for Health Sciences. Boston: Heinle Cengage Learning

Recomanada:

? Allum, V.; McGarr, P. (2008). Cambridge English for Nursing. Cambridge: Cambridge University Press.

? Bailey, S. (2006). Academic Writing. A Handbook for International Students. Londres: Routledge.

? Bradley, R. (2004) English for Nursing and Health Care. Milano: McGraw-Hill.

? James, D. (1995) Medicine. English for Academic Purposed Series. London: Phoenix. ELT.

? McCarthy, M.; O'Dell, F. (2008). Academic Vocabulary in use. Cambridge: Cambridge University Press.

? Philpot, S.; Curnick, L. (2007). New Headway. Academic Skills. Level 3. Oxford: Oxford University Press.

? Powell, M. (2010) Presenting in English. London: Heinle/ELT.

? Terry, M.; Wilson, J. (2004). Focus on Academic Skills. London: Pearson Longman.

Gramàtiques:

? Foley, M.; Hall, D. (2012) My GrammarLab: Intermediate B1/B2. Harlow: Pearson Education Limited.

? Fuchs, M.; Bonner, M. (2001) Grammar Express for self-study and classroom us. London: Longman

? Mann, M.; Taylore-Knowles S.; (2005). Destination B2: Grammar & Vocabulary. Oxford: MacMillan.

? Murphy, R. (2004). English Grammar in Use. Intermediate. Cambridge: Cambridge University Press.

Diccionaris:

? Cambridge Word Selector Anglès-Català (Paperback) (1995) Cambridge: Cambridge University Press.

? Diccionaris monolingües.

Estructura i Funció del Cos Humà I

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Elvira Català March
- Ester Goutan Roura
- Núria Obradors Aranda

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura, juntament amb la d'Estructura i Funció del Cos Humà II, conformen la matèria d'Anatomia i proporcionen els coneixements sobre les estructures de l'organisme i la seva funcionalitat. Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

L'assignatura d'Estructura i Funció del Cos Humà I té com a objectiu principal que els estudiants adquireixin:

- Coneixements generals de l'estructura i funcionament del cos humà.
- Coneixements bàsics sobre Histologia i Embriologia Humana.
- Coneixements de les diferents parts de l'anatomia humana.
- Coneixements de Fisiologia o funcionament normal del cos humà.

RESULTATS D'APRENTATGE:

RA1 Identifica, descriu, situa i relaciona les estructures anatòmiques que formen els diferents aparells i sistemes del cos humà.

RA2 Explica i relaciona les bases moleculars i fisiològiques de les cèl·lules i els teixits.

RA3 Descriu, explica i relaciona les estructures anatòmiques i les funcions dels diferents aparells i sistemes del cos humà.

RA4 Adquireix coneixements avançats i comprèn els aspectes teòrics i pràctics de l'anatomia i la fisiologia humana en l'àmbit de la infermeria.

RA5 Aplica els seus coneixements, la comprensió d'aquests i les seves capacitats de resolució de problemes en l'àmbit de la infermeria.

RA6 Avaluada de manera global els processos d'aprenentatge duts a terme d'acord a les planificacions i objectius plantejats i estableix mesures de millora individual.

CONTINGUTS:

---

1. Introducció: nivells d'organització funcional:
  - Nivell molecular: principals biomolècules i funcions.
2. Estructura i funció de la cèl·lula:
  - Membrana plasmàtica: estructura i funcions (sistemes de transport)

- Citoplasma: citosol, orgànuls i funcions.
  - Nucli: estructura i funció (mitosi i meiosi)
3. Genètica:
- Gens, cromosomes, ADN.
  - Herència: lleis de Mendel, dominància, codominància, herència complexa, etc.
  - Principis bàsics de la genètica
  - Trastorns cromosòmics i genètics.
4. Histologia:
- Tipus de teixits. Característiques anatòmiques i fisiològiques. Teixit epitelial i teixit connectiu.
  - Teixit nerviós (potencial d'acció i placa motora).
5. Homeòstasi:
- Concepte d'homeòstasi i medi intern.
  - Sistemes de regulació: retroalimentació.
  - Líquids corporals: aigua i electròlits.
6. Embriologia:
- Concepte i definició d'embriologia
  - Període de divisió cel·lular
  - Desenvolupament embrionari
  - Desenvolupament fetal.
  - Anomalies en el període de gestació
  - Cèl·lules mare.
7. Sang:
- Característiques físiques i funcions de la sang.
  - Formació de cèl·lules sanguínies
  - Eritròcits: funcions. Metabolisme del ferro.
  - Hemostàsia.
  - grups sanguinis.
8. Sistema Limfàtic i Immunitari:
- Vasos limfàtics i limfa.
  - Òrgans i teixits limfàtics.
  - Resistència inespecífica.
  - Resistència específica.
9. Sistema Digestiu:
- Generalitats anatòmiques.
  - Masticació, deglució. Motilitat de boca i esòfag. Digestió salival
  - Digestió gàstrica
  - Digestió intestinal.
  - Estructura i funció del fetge i vesícula biliar.
  - Pàncrees exocrí: secrecions, enzims digestius.
  - Tànsit i absorció intestinal. Defecació.
  - Metabolisme: aprofitament dels nutrients. Principals vies metabòliques.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord als següents períodes i criteris:

Període ordinari (de setembre de 2015 a febrer de 2016):

Es realitzaran diverses proves d'avaluació continuada al llarg del curs:

- Examen parcial 1(Temes 1-3): 22% recuperable.
- Examen parcial 2 (Temes 4-6): 22% recuperable
- Examen parcial 3 (Tema 7-9): 26% recuperable.

- Exercicis d'estudi: 10% no recuperable.
- Treballs d'ampliació i de síntesi: 20% no recuperable.

Per superar satisfactòriament l'assignatura s'ha d'obtenir una nota igual o superior a 5 en cadascun dels exàmens. Les activitats no recuperables promitjaran amb la nota obtinguda al final del període lectiu.

Període complementari (juny de 2016):

Es recuperaran les activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el període ordinari, sempre i quan no representin més del 50% de la nota final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Amat Muñoz, P. i J.M. Smith-Agreda. (2007-2008). Anatomía humana y funcional y aplicativa de Escolar. 5ª ed. Barcelona: Espax.
- Drake, R. (2013). Anatomía Básica. Barcelona: Elsevier
- Sobotta (2001). Atlas de anatomía Humana de Sobotta (recurs electrònic). 21ª ed. Madrid: Médica panamericana.
- Thibodeau-Patton (2008). Estructura y funcion del cuerpo humano. 13ª ed. Barcelona: Elsevier.
- Tortora, G.J i B. Derrickson. (2013). Principios de anatomía y fisiología. 13ª ed. Mèxic: Médica Panamericana.

Psicologia i Cicle Vital

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Jordi Birosta Soler

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén donar a conèixer els continguts essencials de la Psicologia Evolutiva i de la Salut, així com la seva aplicació a la pràctica professional. Es considera de fonamental importància en la formació bàsica dels professionals de la salut.

Els seus objectius són:

Que l'alumne conegui les principals bases i models teòrics de la Psicologia.

Que l'alumne domini les estratègies psicològiques necessàries per a l'abordatge dels processos inherents a la Psicologia de la Salut.

Que l'alumne sàpiga identificar els diferents tipus de desenvolupament (psicomotriu, cognitiu i psicosocial) i les característiques principals de cadascun d'ells en les diferents etapes del cicle vital.

Que l'alumne aprengui estratègies psicològiques bàsiques que li siguin útils en el desenvolupament i millora de la seva praxis professional.

RESULTATS D'APRENTATGE:

RA14 - Adquireix els instruments bàsics per al desenvolupament professional identificant els factors psicosocials que intervenen en el procés salut - malaltia. (CB3, G2, G3, T3, T7, E2, E8)

RA15 - Distingeix i identifica els diferents moments en el procés de desenvolupament evolutiu. (CB3, G3, T7, E4)

RA16 - Identifica i comprèn la importància de les respostes psicosocials de les persones enfront les diferents situacions de salut. (G2,G3,T7,E8)

RA18 - Desenvolupa les intervencions i tècniques necessàries i adequades per establir una comunicació eficaç amb les persones ateses i el seu entorn significatiu. (G3,T7, E8)

RA19 - Recopila i interpreta dades i informacions sobre les que fonamentar les seves conclusions incloent, quan sigui precís i pertinent, les reflexions sobre assumptes de l'índole social, científica o ètica en l'àmbit de la infermeria. (CB3, T7, E2, E4)

RA20 - Analitza coneixements propis de l'àmbit i la seva contextualització en entorns nacionals i internacionals. (CB3, T3)

RA21 - Mostra una actitud de motivació i compromís per a la millora personal i professional. (CB3, T7)

RA22 - Descriu els problemes psicològics derivats de la violència de gènere. (CB3,G2)

COMPETÈNCIES

Generals

- Atendre les necessitats de salut de la població i els reptes del propi col·lectiu professional mitjançant actituds innovadores i dinàmiques
- Interactuar amb altres persones amb empatia i demostrar habilitats en les relacions interpersonals.

Específiques

- Dissenyar sistemes de cures de salut orientats als resultats i dirigits a persones, famílies o grups. Evaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes a partir del diàleg amb les persones ateses i amb el seu entorn significatiu, de la utilització d'instruments adequats i de la pràctica reflexiva.
- Establir una relació terapèutica adequada amb les persones ateses i amb el seu entorn significatiu.
- Interactuar amb les persones ateses en cada etapa del cicle vital, en funció del gènere, grup o comunitat i dins del seu context social i multicultural, tot respectant-ne les opinions, creences, valors i intimitat i respectant la confidencialitat i el secret professional.

Bàsiques

- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Esdevenir l'actor principal del propi procés formatiu amb l'objectiu d'aconseguir una millora personal i professional i d'adquirir una formació integral que permeti aprendre i viure en un context de diversitat lingüística, amb realitats socials, culturals i econòmiques molt diverses.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.

CONTINGUTS:

Mòdul 1. Psicologia general: models teòrics

Tema 1. Introducció a la psicologia general

- Psicologia i ciència
- Processos psicològics bàsics
- Introducció a la salut mental

Tema 2. Introducció als models psicològics

- La intervenció psicològica i els seus models
- Introducció al model conductual
- Introducció al model sistèmic
- *Introducció al model humanista
- *Introducció al model cognitiu
- Introducció al model psicoanalític
- * Inclou problemes psicològics derivats de la violència de gènere

Mòdul 2. Psicologia de la Salut

Tema 5. Introducció a la Psicologia de la Salut

- Psicologia i Salut. Teoria de la conducta planificada (TCP)
- Creences i Adherència terapèutica

Tema 6. Afrontament i maneig del diagnòstic: Donar males notícies?

Tema 7. Afrontament i maneig del diagnòstic: Introducció a la pèrdua i el dol

Tema 8. Emocions i salut

Mòdul 3. Psicologia Evolutiva

Tema 9. Introducció a la Psicologia Evolutiva

- La primera infància
- La infància intermèdia
- L'adolescència

- La maduresa

- La vellesa

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es fa seguint els criteris d'avaluació continuada i per a tal fi es tindrà en compte la realització de les diferents activitats de treball individual i grupal.

La nota final de l'assignatura serà la suma del percentatge corresponent a cada una de les proves d'avaluació establertes.

TIPUS D'AVAUACIÓ

Mòdul 1. Psicologia General 35% de la nota final

- 25% Prova d'avaluació (E1) ? Obligatori RECUPERABLE
- 2.5% Registre del seguiment i activitats (TA1) ? Optatiu NO RECUPERABLE
- 2.5% Participació aula ? Optatiu NO RECUPERABLE

Mòdul 2. Psicologia de la Salut 35% de la nota final

- 15% Prova d'avaluació (E2) ? Obligatori RECUPERABLE
- 15% Activitat (A1) ? Optatiu NO RECUPERABLE
- 2.5% Registre del seguiment i activitats (TA2) ? Optatiu NO RECUPERABLE
- 2.5% Participació aula ? Optatiu NO RECUPERABLE

Mòdul 3. Psicologia Evolutiva 30% de la nota final

- 15% Prova d'avaluació (E3) - Obligatori RECUPERABLE
- 20% Treball grupal (TG1) - Obligatori NO RECUPERABLE

Hi haurà una única convocatòria oficial que contemplarà dos períodes diferents d'avaluació:

Període ordinari que es realitzarà dins el període lectiu. Consistirà en la realització de les següents activitats:

- Prova escrita. Es realitzaran 2 proves escrites.

La primera es realitzarà dins de les 15 setmanes del període ordinari d'avaluació.

La segona coincidirà amb la convocatòria oficial del període ordinari d'avaluació.

En cas de no haver obtingut una qualificació mínima de 5 en alguna de les dues proves escrites, es podrà recuperar en el període d'avaluació complementària, sempre i quan el 50% de l'assignatura estigui aprovada.

- Activitats dirigides.

Treball d'aula (1 i 2) ? Dossier d'aprenentatge. Per obtenir una qualificació mínima de 5, cal presentar seguint els estàndards establerts, un mínim del 50% dels treballs d'aula de cada bloc.

Treball individual (TI1) ? Pla d'hàbits saludables.

Treball grupal (TG1) ? Psicologia evolutiva: estudi d'una etapa. L'assistència al mòdul de Psicologia Evolutiva és requisit indispensable per poder aprovar el treball grupal, tenint en compte les característiques següents:

Faltes d'assistència injustificades permeses: 1

Faltes d'assistència justificades permeses: 2

Per poder fer la mitjana ponderada de les qualificacions de les diferents activitats, cal que cadascuna d'elles hagi estat superada amb una qualificació mínima de 5 i haver estat presentada dins els terminis establerts en el pla de treball.

Període d'avaluació complementària o de recuperació. Per accedir-hi l'estudiant haurà de **tenir aprovat un mínim del 50%** de la qualificació final de l'assignatura i podrà ser avaluat de nou d'aquelles activitats no superades i susceptibles de ser recuperades.

BIBLIOGRAFIA:

BÀSICA

Amigo Vázquez I. (2012). Manual de psicología de la salud. Madrid: Pirámide

García Madruga, J. A. i Delval, J. (Eds.) (2010). Psicología del Desarrollo I. Madrid: UNED

Martorell, J.L. (2014). Psicoterapias. Madrid: Pirámide.

Puente, A. (2011). Psicología contemporánea básica y aplicada. Madrid: Pirámide.

Fernández-Abascal, E.G. (2015). Disfrutar de las emociones positivas. Madrid: Editorial Grupo 5.

COMPLEMENTÀRIA

Bérmudez, J. (2011). Personalidad, procesos psicosociales y conducta de salud. Dins Bérmudez, J., Pérez-García, A., Ruiz Caballero, J.A. Sanjuán, P. i Rueda, B. (coord.), Psicología de la Personalidad (p. 701-746). Madrid: UNED

Buckman, R. (1998) Com donar les males notícies: una guia per a professionals de la salut. Vic: Eumo

Delgado, B. (2009). Psicología del Desarrollo. Desde la infancia a la vejez. Volumen II. Madrid: McGraw-Hill

Echeburúa, E., Salaberría, K. i Cruz-Sáez, M. (2014). Aportaciones y limitaciones del DSM-5 desde la Psicología Clínica. Terapia psicológica, vol. 32, nº 1, 65-74

Feixas, G. i Miró, M.T. (1993). Aproximaciones a la psicoterapia: una introducción a los tratamientos psicológicos. Barcelona: Paidós.

Fernández-Abascal, E.G. (Coord.)(2008). Emociones positivas. Madrid: Pirámide.

Fernández-Abascal, E.G., Domínguez, F.J. y Martín, M.D. (2005) Procesos psicológicos. Madrid: Pirámide

Giménez-Dasí, M. i Mariscal, S. (Coord.) (2008). Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia. Volumen I. Madrid: McGraw-Hill

McGonigal, K. (2013). The Willpower Instinct: How Self-Control Works, Why It Matters, and What You Can Do to Get More of It. New York: Avery.

McGonigal, K. (2015). The Upside of Stress: Why Stress Is Good for You, and How to Get Good at It. New York: Avery.

Nomen, L. (2007). El duelo y la muerte. Madrid: Pirámide.

Pérez, M. i González, H. (2007). La invención de trastornos mentales: ¿Escuchando al fármaco o al paciente? Madrid: Alianza.

Pérez, M. (2013). Anatomía de la Psicoterapia: El diablo no está en los detalles. Clínica Contemporánea, 4, 5-18.

Rodríguez-Marín, J. i Neipp López, M.C. (2008). Manual de Psicología Social de la salud. Madrid: Síntesis
Rojí, B. i Saúl, L. (coord.) (2013). Introducción a los tratamientos psicodinámicos, experienciales, constructivistas, sistémicos e integradores. Madrid: UNED

Bases per a la Investigació en Ciències de la Salut

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Joan Carles Casas Baroy

OBJECTIUS:

L'assignatura de Bases per a la Investigació en Ciències de la Salut en el context global de les carreres relacionades amb la salut, s'entén com una matèria que ha d'aportar la base per poder comprendre la literatura científica d'una banda, i de l'altra ha de capacitar les persones amb una nova eina d'expressió.

És una iniciació al món de la ciència i a la creació de coneixement i una porta d'entrada al coneixement científic, tret diferencial de la formació universitària. Aquest coneixement ha de servir per ajudar els estudiants a donar resposta a les preguntes que els sorgiran en la pràctica clínica. És per això que cal també disposar de competències relacionades amb la cerca d'informació rellevant entorn el problema que es vulgui resoldre.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Recull i interpreta dades i informacions sobre les que haurà de funamentar les seves conclusions, incloent quan calgui i sigui pertinent, les reflexions sobre qüestions socials, científiques o ètiques en l'àmbit de l'infermeria (CB3)
- Comunica a tot tipus d'audiències (especialitzada o no) de manera clara i precisa coneixements, metodologies, idees, problemes i solucions en l'àmbit de l'infermeria (CB4)
- Utilitza de forma òptima i eficaç les principals fonts documentals en l'àmbit de la salut i realitza una cerca bibliogràfica i lectura crítica dels continguts obtinguts en relació a una pregunta d'investigació.
- Mostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats a l'exercici de la professió (CT1)
- Es desenvolupa correctament en l'ús general de les TIC i en especial en els entorns tecnològics propis de l'àmbit professional (CT4)
- Aplica procediments propis de la investigació científica en el desenvolupament de l'activitat formativa i professional.
- Identifica les bases conceptuals de la Pràctica de la Infermeria Basada en l'Evidència.
- Explica els fonaments i àmbits d'aplicació dels diferents tipus d'investigació en el camp de l'infermeria i les ciències de la salut.
- Aplica les etapes d'un projecte d'investigació científica en el camp d'infermeria i les ciències de la salut.

COMPETÈNCIES

Generals

- Atendre les necessitats de salut de la població i els reptes del propi col·lectiu professional mitjançant actituds innovadores i dinàmiques

Específiques

- Conèixer el marc que estableix el sistema sanitari, com es financia i els sistemes d'informació sanitària.
- Donar una atenció professional adequada a les necessitats de salut de les persones, tot basant les intervencions en l'evidència científica i en els recursos disponibles, d'acord amb els nivells de seguretat i de qualitat que s'estableixen en les normes legals i ètiques.

Bàsiques

- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.
- Mostrar habilitats per a l'exercici professional en entorns multidisciplinaris i complexos, en coordinació amb equips de treball en xarxa, ja sigui en entorns presencials o virtuals, mitjançant l'ús informàtic i informacional de les TIC.

CONTINGUTS:

- Mòdul 1. Sistemes d'Informació en Salut:

Iniciació a la cerca bibliogràfica i gestió documental en l'àmbit socio-sanitari.

- Mòdul 2. El mètode científic. Etapes en el procés de la investigació i aportació de l'Estadística.
- Mòdul 3. Estadística descriptiva:

Conceptes bàsics: variables i escales de mesura.

Recollida de la informació i organització de les dades per a l'anàlisi.

Taules de distribució de freqüències.

Mesures de tendència central: Mitjana, Moda, Mediana.

Mesures de posició: Percentils.

Mesures de dispersió: Variància, Desviació estàndard, Amplitud.

Mesures de forma: Índex d'asimetria. Índex d'apuntament.

Representació gràfica de la informació.

Ús de paquets estadístics per l'anàlisi descriptiu.

Elaboració d'informes de resultats i edició.

- Mòdul 4. Probabilitat:

Definició.

Probabilitat condicionada. Teorema de Bayes.

Distribucions de probabilitat clàssiques.

- Mòdul 5. Inferència estadística:

Població i mostra.

Estimació puntual i per interval.

Ús de paquets estadístics per a l'estimació de paràmetres.

Test d'Hipòtesis:

Tipus de proves: conformitat, homogeneïtat i relació. Contrastos unilaterals i bilaterals. Grau de significació.

Comparança de proporcions

Comparança de mitjanes

Correlació i Regressió

Ús de paquets estadístics per a l'aplicació dels tests d'hipòtesi.

- Mòdul 6. Integració de conceptes: Exercici de síntesi.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord als següents criteris:

Període ordinari:

- Pràctiques 1 a 3 (10%)
- Informe de resultats descriptius (10%)
- Pràctiques 4-6 (10%)
- Pràctica 7 (15%)
- Activitat d'avaluació Estadística (45%)
- Activitat d'avaluació Sistemes d'Informació en Salut (10%)

Període extraordinari: són recuperables la Pràctica 7, l'activitat d'avaluació Estadística i l'activitat d'avaluació Sistemes d'Informació.

Les activitats recuperables es podran recuperar sempre i quan el total d'activitats suspeses no superin el 50%.

Totes les activitats s'aproven amb una qualificació ?5.

Les activitats d'avaluació no presentades tindran una nota de 0.

El detall de les activitats i ponderacions les trobareu detallades en el campus virtual.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

? Sentís, J et al. Bioestadística. 3a Ed. Barcelona: Elsevier, 2003.

? Milton, J.Susan. Estadística para biología y ciencias de la salud. (3a ed. ampliada). Madrid: McGraw Hill-Interamericana, 2007.

Complementària

? Bardina, Xavier; Farré, Mercè; López-Roldán, Pedro. Estadística: un curs introductor per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 2: Descriptiva i exploratòria bivariant. Introducció a la inferència. Bellaterra:Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de publicacions. 2005.

? Cobo, Erik; Muñoz, Pilar; González, José Antonio. Bioestadística para no estadísticos. Barcelona Elsevier España s.l., 2007.

? Farré, Mercè. Estadística: un curs introductor per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1: Descriptiva i exploratòria univariant. Bellaterra:Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de publicacions. 2005.

- ? Norman, Geoffrey R.; Streiner, David L. Bioestadística. Madrid: Mosby/Doyma, 1996.
- ? Polit, Denisse F.; Hungler, Bernadette P. Investigación científica en ciencias de la salud. México: McGraw Hill-Interamericana. 2000.
- ? Vincent, William J. Statistics in kinesiology. 2a ed. Northridge. Human kinetics, 1995.

Ètica i Legislació Professional

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Ester Busquets Alibés
- M. Carme Raurell Costa

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria d'ètica i pretén donar a conèixer els continguts essencials tant de l'ètica com de la legislació infermeres. L'ètica i el dret són disciplines que volen ajudar a l'alumne a esdevenir un bon professional de la salut, tant des del punt de vista ètic com de la correcció legal. La primera part del temari pretén introduir l'alumne en els conceptes bàsics de l'ètica i els dret, i en la segona part, de coneixements més aplicats, s'abordaran qüestions que plantegen problemes ètics i jurídics en l'àmbit de les ciències de la vida i les ciències de la salut.

OBJECTIUS

Els objectius de l'assignatura pretenen que l'estudiant:

1. Compregui el sentit i l'abast de la reflexió ètica i jurídica en l'àmbit de la professió infermera.
2. Conegui i assumeixi els valors i actituds que configuren la professió infermera i les disposicions pròpies del seu codi deontològic.
3. Identifiqui i analitzi qüestions ètiques que es plantegen en la seva professió i aprengui a donar-hi respostes fonamentades, i sàpiga analitzar críticament la normativa legal.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Comprèn els conceptes bàsics tant de l'ètica com del dret.
- Identifica problemes ètics i jurídics en el context de la professió i té la capacitat de donar-hi resposta.
- Comprèn les conseqüències ètiques i jurídiques implicades en l'exercici de la professió.
- Analitza i resol problemes ètics en base al coneixement dels codis ètics de la professió i els criteris ètics i metodològics propis de la bioètica.

CONTINGUTS:

Bloc I: Fonamentació ètica i jurídica

1. Antropologia
  - 1.1 L'ésser humà un ésser pluridimensional i plurirelacional.
  - 1.2 La dimensió ètica de la persona humana.
  - 1.3 La dignitat humana.

2. Conceptes generals d'ètica

2.1 Moral i ètica.

2.2 Les dues dimensions de la vida moral.

2.3 Teories ètiques.

3. Conceptes generals d'ètica professional

3.1 El bé intern de la professió.

3.2 Deontologia i excel·lència professional.

3.3 Presentació i anàlisi d'alguns codis deontològics de l'àmbit de la salut.

4. L'ètica aplicada: la bioètica

4.1 Naturalesa i objectius de la bioètica.

4.2 Criteris i metodologies per a prendre decisions.

4.3 Comitès de bioètica.

5. Conceptes generals de dret

5.1 Concepte de dret

5.2 Dret civil i dret penal

5.3 Marc legislatiu de la professió

5.4 El biodret

5.5 Relacions entre ètica i dret

5.6 Responsabilitat jurídica dels professionals de la salut.

6.1 Els drets humans

6.2 La persona en el marc de les institucions de salut: subjecte de drets i deures.

6.3 Cartes de drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària.

7.1 Origen de l'ètica del tenir cura.

7.2 Models ètics del tenir cura.

7.3 Crítiques a l'ètica del tenir cura.

Bloc II: Aspectes ètics i legals aplicats a la professió

8. Inici de la vida: aspectes ètics i legals

8.1 Estatut epistemològic de l'embrió.

8.2 Aspectes ètics i legals en l'inici de la vida: tècniques de reproducció humana assistida i avortament

8.3 Documents de Voluntats Anticipades i Planificació Anticipada de Decisions Sanitàries

9.1 Morir, avui.

9.2 Aspectes ètics i legals de les intervencions en el final de la vida.

9.3 Documents de voluntats anticipades i Planificació Anticipada de Decisions Sanitàries.

10. Informació i consentiment informat: aspectes ètics i legals

10.1 Dret a la informació i consentiment informat: fonamentació ètica.

10.2 El consentiment informat: un procés.

10.3 Excepcions: marc ètic i legislatiu

10.4 Els formularis de consentiment informat.

11. Intimitat i confidencialitat

11.1 Intimitat i confidencialitat: concepte i fonamentació ètica.

11.2 Regulació ètica i jurídica.

11.3 Excepcions.

11.4 Dificultats actuals en la protecció de la intimitat i la confidencialitat.

12. Investigació amb éssers humans: declaracions ètiques i legislació

12.1 Problemes ètics entorn de la investigació amb éssers humans.

12.2 Criteris ètics per a la investigació.

12.3 La investigació amb animals: el debat sobre els 'drets dels animals'.

AVALUACIÓ:

Contínua:

- 1) Activitats de lectura crítica (25%): Hi haurà dues activitats de lectura crítica.
- 2) Activitats pràctiques (25%): Hi haurà dues activitats avaluables, algunes poden ser presencials i d'altres no (s'indicarà en el pla de treball).
- 3) Prova de síntesi (50%): Serà sobre els diferents temes del programa, amb 50 preguntes tipus test.

[Les activitats de lectura i les activitats pràctiques, si no es realitzen o es lliuren el dia indicat no hi ha possibilitat de fer-les posteriorment].

Per aprovar l'assignatura cal treure una puntuació mínima de 5 en cadascuna de les tres parts (lectura crítica, activitats pràctiques, prova de síntesi).

? Els estudiants que no arribin a aprovar entre les tres parts un 50% de l'assignatura, els quedarà l'assignatura suspesa, i no tindran opció al període complementari d'avaluació.

? Els estudiants que entre les tres parts aprovin més del 50% de l'assignatura tindran opció de recuperar la part suspesa durant el període complementari.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- ? Beauchamp, T.L.; Childress, J.F. (2013). Principles of biomedical ethics. New York: Oxford University Press.
- ? Casado, M. (ed). (2015). Bioética, derecho y sociedad. Madrid: Trotta.
- ? Gracia, D.; Júdez, J. (Eds.) (2004). Ética en la práctica clínica. Madrid: Triacastela.
- ? Jonsen, A.; Siegler, R.; Winslade, M. (2005). Ética clínica. Barcelona: Ariel.
- ? Sánchez González, MA. (2012). Bioética en ciencias de la salud. Barcelona: Elsevier-Masson.

Complementària

- ? Couceiro, A (Ed.) (1999). Bioética para clínicos. Madrid: Triacastela.
- ? Cortina, A. (1996). El quehacer ético. Madrid: Santillana.
- ? Droit, R.P. (2009). L'éthique expliquée à tout le monde. Paris: Seuil.
- ? Feito, L.; Gracia, D.; Sánchez, M (Ed.) (2011). Bioética: el estado de la cuestión. Madrid: Triacastela
- ? Giner, S. (2012). El origen de la moral. Barcelona: Ediciones Península.
- ? Gracia, D. (2007). Fundamentos de bioética. Madrid: Triacastela.
- ? Gracia, D. (2007). Procedimientos de decisión en ética clínica. Madrid: Triacastela.
- ? Gracia, D. (2004). Como arqueros al blanco. Estudios de bioética. Madrid: Triacastela.
- ? Hottois, G. (2004). Qu'est-ce que la bioéthique? Paris: Vrin.
- ? Rodríguez, J. M. (2008). Ética y derechos humanos en la era biotecnológica. Madrid: Dykinson.
- ? Simón, P. (2000). El consentimiento informado. Madrid: Triacastela.
- ? Savulescu, J. (2012). ¿Decisiones peligrosas? Una bioética desafiante. Madrid: Tecnos.
- ? Talbot, M. (2012). Bioethics. An introduction. Cambridge: University Press.
- ? Torralba, F. (1998). Antropología del cuidar. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina ? IBB.

Pràcticum I

Tipologia: Pràctiques Externes (PE)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT RESPONSABLE

- Anna M. Rovira Sadurní
- Eva M. Rovira Palau

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria Practicum Clínic i es correspon a la formació específica per a la integració de la pràctica professional dels coneixements, habilitats i actituds de la disciplina infermera. La pràctica professional es portarà a terme en Centres Sociosanitaris i Residències.

L'assignatura de Practicum I pretén que l'estudiant sigui capaç de :

- Integrar els coneixements bàsics adquirits en les diferents assignatures
- Observar el rol infermer per tal de iniciar-se en els processos bàsics de les cures infermeres
- Adquirir habilitats, destreses i aptituds a través de la formació pràctica.
- Reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge

RESULTATS D'APRENTATGE:

- RA 85. Organitza el treball personal d'acord a la planificació del procés i l'ajust a la presa de decisions en el context d' intervenció i reorienta processos en relació a l'avaluació efectuada sobre la pròpia actuació.
- RA 86. Participa i s'integra en el desenvolupament organitzat d'un treball en equip, anticipant tasques, temps i recursos per a aconseguir els resultats esperats.
- RA 89. Es comunica eficaçment amb professionals i usuaris i famílies amb una actitud de respecte i empatia, mostrant capacitat d'escolta.
- RA 90. Actua de manera adequada per a la seva pròpia seguretat i la de l'usuari.
- RA 91. Utilitza els productes sanitaris que es corresponen amb el problema de salut, adequa la forma d'administració i avalua la seva acció i els possibles efectes.
- RA 92. Actua en els situacions habituals i les que són pròpies de la professió amb compromís, responsabilitat i d'acord a criteris ètics i de respecte a la individualitat.
- RA 98. Aplica les tècniques que integren les cures d'infermeria, en funció de les necessitats de salut dels usuaris i famílies.

COMPETÈNCIES

Generals

- Atendre les necessitats de salut de la població i els reptes del propi col·lectiu professional mitjançant actituds innovadores i dinàmiques
- Demostrar compromís amb la professió, amb els seus valors i amb la millora de la pràctica i buscar l'excel·lència en l'atenció a les persones, les famílies i la comunitat.
- Interactuar amb altres persones amb empatia i demostrar habilitats en les relacions interpersonals.

Específiques

- Aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de l'infermeria.
- Desenvolupar i aplicar estratègies de confort i de control de símptomes que contribueixin a alleugerir la situació de final de la vida de les persones ateses i del seu entorn significatiu.
- Desenvolupar una actuació professional d'acord amb els valors inherents a la pròpia professió i explicitar-los al codi ètic d'infermeria.
- Dissenyar i aplicar sistemes d'avaluació en la pràctica assistencial, tenint en compte els aspectes científicotècnics i els aspectes relacionals implicats en la qualitat.
- Dissenyar sistemes de cures de salut orientats als resultats i dirigits a persones, famílies o grups. Evaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes a partir del diàleg amb les persones ateses i amb el seu entorn significatiu, de la utilització d'instruments adequats i de la pràctica reflexiva.
- Dissenyar, implementar i avaluar accions i intervencions de prevenció de riscos i de promoció de la salut que incideixin en diferents factors determinants de la salut (estils de vida, xarxes socials i comunitàries i entorn laboral, entre altres coses), a partir del desenvolupament, manteniment i millora de l'activitat i del moviment en un entorn biopsicosocial.
- Donar una atenció professional adequada a les necessitats de salut de les persones, tot basant les intervencions en l'evidència científica i en els recursos disponibles, d'acord amb els nivells de seguretat i de qualitat que s'estableixen en les normes legals i ètiques.
- Establir una relació terapèutica adequada amb les persones ateses i amb el seu entorn significatiu.
- Interactuar amb les persones ateses en cada etapa del cicle vital, en funció del gènere, grup o comunitat i dins del seu context social i multicultural, tot respectant-ne les opinions, creences, valors i intimitat i respectant la confidencialitat i el secret professional.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el propi procés de salut-malaltia.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos i garantir-ne la seguretat.
- Treballar en un equip interdisciplinari des d'una perspectiva d'atenció integral que garanteixi una continuïtat correcta en l'atenció a les persones.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.
- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.
- Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb compromís amb els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i en la inclusió social.

- Mostrar habilitats per a l'exercici professional en entorns multidisciplinaris i complexos, en coordinació amb equips de treball en xarxa, ja sigui en entorns presencials o virtuals, mitjançant l'ús informàtic i informacional de les TIC.
- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

Tema 1. Introducció a l'experiència pràctica

Tema 2. Intervencions d'Infermeria:

Taller 1: Valoració de la respiració.

Taller 2: Valoració i registre de constants vitals.

Taller 3: Higiene postural i mobilitzacions.

Taller 4: Higiene Mans i Col.locació de guants.

Taller 5: Sondatge rectal i administració d'ènemes.

Taller 6: Higiene de l'usuari

Taller 7: Realització del llit hospitalari

Taller 8: Recollida de mostres

Taller 9: Administració i preparació de fàrmacs

Taller 10: Introducció al massatge

Taller 11: Introducció a la cura de ferides

Taller 12: Primers auxilis

Tema 3. Diari reflexiu

Tema 4. Pràctica clínica: període pràctic de 4 setmanes en un Centre Sociosanitari o Residència

AVALUACIÓ:

- Observació participació: 15%
- Seguiment: 10%
- Proves avaluació: 10%
- Informe d'autoavaluació de l'estudiant: 10%
- Informe tutors del centre: 30%
- Treball: 25%

BIBLIOGRAFIA:

- Bulechek, G. M.(2009). *Clasificación de intervenciones de enfermería (NIC)*. 5ª. edició. Madrid: Elsevier.
- Creu Roja Espanyola. (2008). *Manual de primeros auxilios* (5a revisada ed.). Madrid: El País Aguilar.
- Departament de Salut.(2006). *Antisèptics i Desinfectants. (2a.ed)*. Barcelona: Direcció General de Salut Pública. Disponible a <http://www.seguretatpacient.org/cms/fileadmin/documents/antiseptics.pdf>. [Data de consulta Juliol 2015].
- Departament de Salut. (2010). *Protocols d'higiene i cures d'infermeria dels centres sociosanitaris*. Disponible a http://vincat.gencat.cat/web/.content/minisite/vincat/documents/objectiu_7/protocol_cures_infermeria_css.pdf. [Data de consulta juliol 2015]
- *Directrices de la OMS sobre Higiene de las Manos en la Atención Sanitaria* (2005). Alianza Mundial per a la seguridad del paciente. Disponible a: www.who.int/patientsafety/information_Centre/Spanish_HH_Guidelines.pdf. [Data de consulta gener 2013].
- Esteve, J; Mitjans,J.(2000). *Enfermería: técnicas clínicas*. Madrid: McGraw Hill. Interamericana.
- Gabernet M i al. (2000). *RISS (Registre infecció sociosanitària). Protocols d'higiene i cures d'infermeria dels centres sociosanitaris*. Lleida: Servei Català de la Salut.
- Hogston,R. i Marjoram, B. (2008). *Fundamentos de la práctica de enfermería*. 3a. edició. Madrid: McGraw-Hill.Interamericana.
- Kozier, B. i altres (2008). *Fundamentos de enfermería*. 8a. edició. Madrid: McGraw-Hill. Interamericana.
- Llobet, M. Carme. (2012). *Els embents terapèutics*. Cerdanyola del Vallès: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- *Manual de procediments d'infermeria* (2010). Departament de Salut. ICS. Disponible a: www.gencat.cat/ics [Data de consulta Juliol 2015].
- Nelson, Andrey L.; Motack, K.; Menzel, N. (2009). *Safe patient halding and movement*. Springer. New York.

ASSIGNATURES OPTATIVES